

Володимир Винниченко

(1880-1951)

автор першого українського фантастичного роману

Народився 26 липня 1880 року в місті Єлисаветград у селянській родині.

По закінченні школи віддано до Єлисаветградської гімназії.

Готувався до матури (атестату зрілості) і склав іспит екстерном до Златопільської гімназії.

У 1901 році він вступив на юридичний факультет Київського університету і того ж року створив таємну студентську революційну організацію, яка звалась «Студентською громадою».

Вступив до Революційної української партії (РУП), з 1905 року — Українська соціал-демократична робітничка партія (УСДРП).

За проведення пропаганди 1903 року був заарештований, виключений з університету й ув'язнений до одиночної камери Лук'янівської в'язниці в Києві, звідки йому згодом вдалося втекти.

Незабаром новий арешт, дисциплінарний батальйон. Але він знову втік і нелегально відбув у еміграцію.

На початку Першої світової війни Винниченко повернувся до Росії і жив до 1917 р. під чужим ім'ям переважно в Москві, займаючись літературною діяльністю.

Став членом Центральної Ради. Згодом очолив Генеральний секретаріат і став генеральним секретарем внутрішніх справ.

Автор майже усіх декларацій і законодавчих актів УНР. Проголосив I Універсал та Декларацію Генерального секретаріату.

Під натиском більшовицьких військ уряд УНР на чолі з новим прем'єром змушений був евакуюватися до Житомира. Винниченко разом із дружиною, Розалією Лівшиц, поїхав на південь, до Бердянська.

У серпні 1918 року очолив опозиційний до гетьманського режиму Павла Скоропадського Український національний союз, рішуче наполягав на відновленні УНР, створенні її найвищого органу — Директорії, головою якої став у листопаді 1918 р. Незабаром через суперечності із Симоном Петлюрою пішов у відставку та виїхав за кордон.

Наприкінці 1919 року вийшов із УСДРП і організував у Відні Закордонну групу українських комуністів.

Наприкінці травня 1920 р. Винниченко разом із дружиною прибув до Москви, де дістав пропозицію зайняти пост заступника голови Раднаркому УСРР.

У вересні 1921 В. Винниченко очолив новостворений комітет допомоги українському студентству в Берліні.

Помер Володимир Винниченко 6 березня 1951р. у французькому місті Мужен.

Юрій Яновський

(1902-1954)

27 серпня 1902 року у селі Майєрове Єлисаветградського повіту Херсонської губернії (нині Компаніївський район Кіровоградської області) у хліборобській родині Івана Миколайовича та Марії Мусіївни Яновських народився син Григорій, якого згодом стали називати Юрієм.

1909 р.— вступив до церковно-приходської школи в с. Майєровому, через рік — до земської в селі Нечаївці.

1911 р., серпень — зарахований до Єлисаветградського реального училища.

1918-1919 рр.— боєць добровільної санітарної дружини в місті Єлисаветграді, бере активну участь у боях проти банди Никифорової.

1920 р.— інструктор Єлисаветградського повітового статистичного бюро та інспектор карткової системи продовольчого комітету. 1922 р.— завідуючий відділом адмінсектора при Єлисаветградському міськвиконкомі; 4 червня — у київській газеті «Пролетарська правда» з'являється перша публікація — вірш російською мовою «Море» під псевдонімом Ней. 1922-1925 рр.— студент Київського політехнічного інституту.

17 лютого 1924 — у київській газеті «Більшовик» з'являється перша публікація українською мовою — вірш «Дзвін» під псевдонімом Юрій Ней. 1924 р., 2 березня — у тій же газеті друкується перше оповідання «А потім німці тікали». 1925 р.— у Харкові (видавництво «Книгоспілка») виходить перша книга — збірка оповідань «Мамутові бивні»; жовтень — переїзд до Харкова, знайомство з В. Блакитним, О. Довженком, Остапом Вишнею, П. Тичиною, М. Кулішем.

1925-1927 рр.— редактор ВУФКУ, головний редактор Одеської кінофабрики. 1927 р.— у журналі «Вапліте» (№ 3) друкується повість «Байгород». 1935 р.— друкується роман «Вершники» спочатку в перекладі російською мовою в журналі «Знамя» та «Роман-газеті» (Москва), потім у Держлітвидаві України. 1937 р.— у театрах Москви, Ленінграда, Харкова та інших міст з успіхом іде п'єса «Дума про Британку».

1941 р., 3 вересня — у газеті «За Радянську Україну» друкується перша новела воєнного часу «Коваль». 1941-1946 рр.— відповідальний редактор журналу «Українська література» (з січня 1946 р.— «Вітчизна»). 1947 р.— у журналі «Дніпро» (№ 4-5) друкується роман «Жива вода». 1948 р., квітень — за цикл «Київські оповідання», опублікований у журналі «Знамя», присуджено Державну премію СРСР. 1954 р., 16 лютого — прем'єра п'єси «Дочка прокурора» на сцені Київського драматичного театру ім. Лесі Українки.

1954 р., 25 лютого — помер Ю. І. Яновський. Похований у Києві на Байковому кладовищі.

Василь Козаченко

(1913-1995)

Народився 25 березня 1913 р. в с. Новоархангельськ (нині смт Кіровоградської області). Після закінчення сільської семирічки працював у Новоархангельському райкомі ЛКСМУ. Навчався на літературному факультеті Уманського інституту соціального виховання, а згодом закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1938). Працював відповідальним секретарем редакції журналу «Радянська література».

З перших днів Великої Вітчизняної війни перебував у діючій армії: був командиром стрілецького взводу, брав участь в обороні Києва. Потрапивши в оточення, зв'язався з партизанським підпіллям.

Після звільнення рідного села від окупантів В. Козаченко брав участь у відбудовчих роботах, працював агітатором у райвійськкоматі та в редакції районної газети.

Навесні 1944 р. переїхав до Києва. Працював у редакціях республіканських журналів «Вітчизна» та «Дніпро». Друкуватися почав з 1938 р. Перші книжки — збірка оповідань «Золота грамота» (1939) і повісті «Пегас», «Данило Скоробагатько», «Перший взвод» були опубліковані ще до війни. У творах часів війни і повоєнних років — повістях «Ціна життя» (1942), «Атестат зрілості» (1946), «Серце матері» (1947), збірці оповідань «Три літа» — знайшла відображення героїчна боротьба партизан проти фашистських загарбників.

Вів активну громадську роботу: був членом правління та відповідальним секретарем правління Спілки письменників України, головою правління Київської організації СПУ, першим заступником голови правління Спілки письменників України. 1957 р. у складі української урядової делегації брав участь у роботі Генеральної Асамблеї ООН.

Повісті «Листи з патрона» (1967), «Яринка Калиновська» (1969), «Біла пляма» (1970) — пов'язані між собою часом і місцем дії. Ці твори становлять цілісну епічну картину партизанського, підпільного руху в тилу ворога. Тему відбудови українського повоєнного села відтворено у повістях «Нові Потопи» (1948), «Зорі назустріч» (1954). Морально-етичні проблеми порушено в повісті «Сальвія» (1956). Автор збірки оповідань та нарисів «Вісімсот мільйонів», «Віра»; художньо-публіцистичної книги «Нью-Йорк зблизька», «Вершники Ченліма» та ін.

Помер 25 березня 1995 р.

Віктор Близнець

(1933-1981)

Народився 10 квітня 1933 року у селі Володимирівка Компаніївського району Кіровоградської області в багатодітній селянській родині.

Навчався Віктор Близнець спочатку у Володимирівці, потім в Першотравенці, старшокласником — у Компаніївській середній школі.

Вчився Віктор старанно, багато читав і потай пописував вірші. Був дуже здібним та допитливим учнем, школу закінчив із золотою медаллю.

1952 – 1957 – навчався на факультеті журналістики Київського університету імені Т. Г. Шевченка. Після закінчення університету працював за фахом у газетах та журналах: був кореспондентом «Комсомольської правди», завідувачем відділу газети «Комсомольське знамя», завідувачим відділу шкільного життя журналу «Піонерія» (теперішній «Однокласник»), заступником головного редактора видавництва «Молодь».

У 1963 році з'явилася на світ перша збірка оповідань «Ойойкове гніздо». Потім вийшли повісті «Паруси над степом», «Землянка», «Древляни», «Мовчун», «Звук павутинки», «Женя і Синько». Потім була написана чудова лірична казка «Земля світлячків». У цьому творі Віктор Семенович реалізував усі свої фантазії, залюбленість у народні казки. Кілька років Віктор Семенович працював над перекладом з давньоруської на сучасну українську мову епосу «Повість временних літ», що є для нас головним джерелом знань про життя наших далеких предків. Видано було цей переклад 1980 року з передмовою П.Загребельного. Є у письменника твори для дорослого читача. Але все-таки найталановитішими і найпопулярнішими залишились його книжки для дітей.

Помер письменник 2 квітня 1981 року.

До Вашої уваги твори письменників Кіровоградщини:

[Володимир Винниченко. Федько-халамидник \(Аудіокнига\)](#)

[Володимир Винниченко. Момент \(Аудіокнига\)](#)

[В. Винниченко. Твори. Том XVI. Чесність з собою](#)

[Винниченко В. Пророк та невидані оповідання](#)

[Винниченко В. Хома Прядка. Студент](#)

[Винниченко В. Оповідання](#)

[Юрій Яновський. Дитинство \(Аудіокнига\)](#)

[Юрій Яновський. Вершники \(Аудіокнига\)](#)

[Юрій Яновський. Майстер Корабля \(Аудіокнига\)](#)

[Яновський Ю. Майстер корабля](#)

[Яновський Ю. Чотири шаблі ч. I](#)

[Яновський Ю. Чотири шаблі ч. II](#)

[Козаченко В. Атестат зрілості](#)

[Козаченко В. Яринка Калиновська](#)

[Козаченко В. Біла пляма](#)

[Повість минулих літ \(уривки\) \(переказ - Віктор Близнець\)](#)

[Близнець В. Золота гора до неба](#)

[Близнець В. Земля світлячків](#)